

„Primorec“ izbaja vsakih štirinajst dni kot priloga „Soči“ brezplačno; drugače stane po pošti ali na dom pošiljan za celo leto 80 kr.; za tuje države več poštni stroški. „Soča“ z „Gosp. Listom“ in „Primorcem“ stane na leto 4 gld. 40 kr. — Uredništvo in upravnništvo je v Tržni ulici (Mercato) 12, II.

Primorec

Domači oglasi sprejemajo se le iz narodnih krogov. Plačujejo se: za šesterostopno petitvrsto enkrat 5 kr., dvakrat 9 kr., trikrat 12 kr., večkrat po pogodbi. Vsa plačila vrše se naprej. — Posamične številke se prodajajo po 2 kr. — Rokopisi se ne vračajo.

Kupčijska in obrtniška zbornica v Gorici.

Upamo, da so č. čitatelji pozorno brali naše dosedanje članke pod tem naslovom; zato se nadejamo, da imá zdaj vsakdo jasne pojme o važnosti in notranji uredbi te zbornice.

Zadnjič smo govorili o volilni pravici, namreč kdo sme voliti ali biti izvoljen (aktivna in pasivna pravica). Danes naj povemo, kakó se sestavljajo volilni imeniki in kakó se volitev vrši.

Ko se bližajo nove volitve, naznani c. kr. namestništvo, kateri udje izstopijo s koncem decembra, in imenuje volilno komisijo. — To se je že zgodilo, kakor smo povedali predzadnjič. Ta komisija imá naslov: C. s. kr. volilna komisija za trgovsko in obrtniško zbornico v Gorici. Županstva so dolžna, to komisijo podpirati pri izvrševanju volilnih opravil. Komisija opravlja svoje zadeve v zborniških prostorih. Stroške plačuje zbornica.

Komisija sestavi imenike na podlagi zapisov zbornice in sicer za vsak razred posebe. Te imenike razpoloži na ogled v zborniški pisarnici in pri c. kr. davkarijah. Vsakdo jih more pregledati in pritožiti se proti morebitnim pomankljivostim v teku 14 dni. Komisija razsodi o pritožbah in naznani pritožnikom razsodbo. (Imenike pregledamo mi; tudi pritožbe podamo sami, kajti vsak volilec se lahko pritožuje tudi za druge.)

Po popravljenih volilnih imenikih napravi komisija izkaznice (legitimacije) z glasovnicami vred in jih razpošlje volilecem h kratu z razpisom volitve. Izkaznice služijo v dokaz, da voli prava oseba; na glasovnice pa treba zapisati imena mož, katere hoče kdo voliti.

Razpis volitve z glasovnicami in izkaznicami pošilja komisija potom glavarstva županstvu in ta jih uročé volilecem; le v Gorici jih pošilja naravnost. — V razpisu mora biti natančno določen kraj, čas in način volitve.

Volitev je očitna; vsak volilec mora glasovati:

1. Ustno, ali
2. osebno oddati pred volilno komisijo napolnjeno glasovnico, ali pa
3. podpisano poslati potom obrtniške oblasti I. instance (glavarstvo), — izročivši, oziroma privedši izkaznico.

Naši volilci na deželi bodo volili po tretjem načinu. Podpišejo naj glasovnico, napišejo imena mož, katere hočejo voliti, ter

pošljejo bodisi potom županstev, bodisi po pošti, bodisi po posebnih poslancih. Najbolje je, take glasovnice pošiljati v zaprtih pismih, toda volilec mora od zunaj na vrhu zapisati svoje ime. Taka pisma prenaša pošta brezplačno, ako je zapisano zunaj na levi zdolaj: „o volilnih zadevah trgovske in obrtniške zbornice v Gorici“. — Ko bo treba voliti, razpošljemo zopet kratek pouk, kakó naj se vse vrši, da ne zgubimo niti enega glasú. Zlasti se obrnemo do gg. županov, da bi poskrbeli za to, da gotovo pridejo vse glasovnice v Gorico.

S tem končamo svojo dolgo vrsto člankov o tej prevažni deželni oblasti. Mi smo storili od svoje strani vse mogoče korake, da bi slovenski narod tudi v tem oziru prišel do svoje pravice. Zdaj je na volilcih vrsta, da storijo svojo dolžnost, katero morajo izvršiti sebi in celemu narodu v korist.

Dosedanje priprave stale so nas mnogo mnogo truda, mnogo pisarij na vse strani. Z dosedanjim uspehom smo zadovoljni in od srca hvaležni rodoljubom na deželi, ki so nam res požrtvovalno šli na roko. Prosimo vstrajnega sodelovanja tudi znanprej, da bo naše delo popolno. Vigilantibus jura! Bdečih je pravica.

Pravilo o prezračevanju sob.

Ako se ne motim, pisala je „Soča“ l. 1884. o hlevih, kako in zakaj se morajo prezračevati, ako kmetovalec hoče, da ostane njegova živina zdrava ter da se bo dobro razvijala in redila. Prezračevanje je potrebno pa tudi ljudem. Kakor živinske staje, zračiti je treba spalnice in druge sobe, v katerih stanujejo ljudje.

Spalna soba je tisti prostor, kateri po vsej pravici zasluži največjo skrb, da se v njej nahaja vedno zdrav in svež zrak. Kdor hoče to doseči, mora zrak spreminjati, t. j. sobe prezračevati.

Kdor ima posebno spalno sobo, naj ima okna do spanja odprta; za zdrave ljudi, posebno v poletnem času, je to jako dobro.

Kjer je spalna soba v zvezi z drugimi sobami, je dobro, da ostanejo vrata med sobami odprta, da se more zrak vedno menjavati. Iz jedne sobe odide pokvarjeni zrak v drugo in nasprotno. Najbolj zdrava je pa taka soba, v kateri se ne kuri, ker v taki sobi je bolj gost zrak, tedaj zadržuje več kiselca v sebi. Ta plin je pa za človeško življenje tako potreben, kakor ribi voda; pri vsakem dihu

ga človek potegne na se. Dokazano je, da je nočna svečava v spalni sobi zdravju jako škodljiva, ker pokvari zrak in sicer porabi ena navadna sveča zraka za enega odraslega človeka, plin v mestih pa celo za 4 ljudi.

Visoko stoječe postelje so veliko zdravješe ko nizko stoječe, ker ogljenčeva kislina, katera se pri dihanju napravlja, leži bolj pri zemlji, ker je težja ko naš navadni zrak. Ta kislina je pa človeškemu zdravju jako škodljiva, posebno takrat, ko se je preveč nabere. Nizke postelje so škodljive človeškemu zdravju, posebno v malih prostorih; a nahajajo se največkrat pri revnem ljudstvu.

Da je spalna soba človeškemu zdravju vsaj deloma primerna, morajo priti na vsako osebo, ki po noči v nji spi, 3 kubični sežnji zraka, t. j. na vsako osebo, ki spi v sobi, mora priti toliko prostora.

Za sobe, v katerih ljudje čez dan prebivajo, posebno v delavnicah ali tovarnah, veljajo prav tista pravila, kakor za spalnice.

Okna in vrata se morajo tudi tukaj pogosto odpirati, da pokvarjeni zrak odide in da pride na njegovo mesto zdrav svež zrak; žalibog, da se to prezračevanje jako, jako zanemarja, kar je glavni vzrok mnogovrstnim boleznim. V mnogih tovarnah in v hišah ubogih ljudi se na to skoro nič ne pazi.

Navadno pridejo prosti in zanikerni ljudje, kar se pa tudi pri premožnih pogosto dogaja, še le takrat do spoznanja, da je v njih sobah zrak pokvarjen, ko jim začne smrdeti. Glavni uzročitelji slabega zraka, kakor ogljenčeva kislina, ogljenčev okis in prevelika množina vedenih par, se pa še le takrat občutijo, ko jih je preveč in so tedaj že zdravju škodljivi.

Prevelika množina ogljenčeve kisline uzroči ostrupljenje krvi, medlevico, pri manjši množini pa človeka počasi ostrupi, t. j. boleznen se počasi razvija, ne da bi dotični človek kaj občutil in na to mislil.

Prav to velja tudi o ogljenčevem okisu. Vodene pare, ako se jih v zraku preveč nabere, so škodljive, ker preveč prečé (zadržujejo) izparivanje na človeškem telesu, kakor tudi na pljučah, kar je človeškemu zdravju jako škodljivo.

Razen človeškega dihanja je še mnogo rečij, ki narejajo v sobah veliko vedenih par, n. pr. sušenje perila, kuhanje, ribanje podov. Kuhanje v sobah prouzroči največjo množino vedenih par, posebno ob zimskem času.

Ali se nahaja v veliki množini vodena para v sobi, kažejo nam okenske sipe; ako se steklo jako poti, je to znamenje, da je uže preveč vedenih par v sobi; ako je steklo

suho, je pa nasprotno. V vseh takih slučajih pomaga samo to, da se sobe pogosto prezračujejo, kar lahko vsak še tako revni človek stori, ker nič ne stane, ko malo modrosti.

Novi ministri.

Učerajska sešla se je naša poslanska zbornica po večtedenskem počivanju, da nadaljuje svoje delovanje. Med tem časom je odstopilo Taaffejevo ministerstvo, ki je celih 14 let vodilo avstrijsko državno ladijo, zbornici pa se je predstavilo novo ministerstvo pod predsedstvom kneza Windischgrätza (Vindišgreca).

Iz Taaffejevega ministerstva prišli so štirje možje tudi v sedanje; trije so ostali na svojih poprejšnjih mestih, namreč grof Schönborn kot pravosodni minister; grof Falkenhayn kot poljedelski in grof Welsersheimb kot domobranski minister; markiz Baquehem, ki je bil pod Taaffejem trgovinski minister, postal je minister za notranje posle, katere je vodil poprej ministerski predsednik Taaffe sam.

Te možje poznamo že prav dobro; lahko rečemo, da se nam jih ni treba posebno bati. Ako bi šlo po njihovi volji, ne godila bi se nam taka krivica, kakoršno moramo še vedno prestajati. Le markiz Baquehem nagiba po srcu in mišljenju bolj na levičarsko stran, a mož je vendar vsekozi poštenjak, zato izražajo tudi slovanski listi trdno nado, da ne bo zlorabil svoje moči kot minister prevažnih notranjih zadev.

Novih mož prišlo je pet v ministerstvo. Ministerski predsednik knez Windischgrätz je češki veleposestnik, a nemškega mišljenja; govori prav dobro tudi češki. — Vodja nemških levičarjev pl. Plener postal je finančni minister; levičar grof Wurmbbrandt je trgovinski minister; Poljak Madejski je naučni minister, a vitez pl. Jaworski minister za Galicijo brez posebnega delokroga.

Novo ministerstvo je za nas slabše od poprejšnjega: zato bodo naši poslanci najbrže prisiljeni stopiti v odločno opozicijo nasproti njemu. V kratkem se mora položaj pojasniti, da bomo vedeli, kakó se nam je vesti nasproti novi vladi.

* * *

Klub konservativcev je imel v sredo ob 11. uri sejo, katere se je udeležil tudi minister Falkenhayn. Grof Hohenwart je poročal na kratkem, kako se je vršila ministerska kriza, zanikal, da bi on bil vrgel ministerstvo, ter pojasnjeval, da konservativci so z novim ministerstvom pridobili (?!). Grof Falkenhayn se je zahvalil na izkazanem mu sočutju za časa njegove bolezní ter prosil, naj bi klub zaupljivo sprejel novo vlado. Na predlog poslanca Bulata odložila se je razprava o politiskem položaju in morebitno sklepanje v tem oziru na prihodnjo klubovo sejo, ki je bila, potem ko je vlada že govorila, učerajs ob 7. uri zvečer. Ako znamenja ne varajo, se Hohenwartov klub v sedanji obliki bliža koncu. — Ako pa

razpade Hohenwartov klub, menimo, da knez Windischgrätz bi moral odstopiti, ker se ni uresničilo ono, na kar je zidal.

Poljski klub imel je sejo ob istem času ko Hohenwartov. Ministra Jaworski in Madejski sta izjavila, da ostaneta še člana klubu in da bosta pospeševala poljske težnje pri vladi. Podolska stranka je stavila predlog, ki je bil sprejet, da naj se začne razprava o političnem položaju, kateri se je premenil, ne da bi bil klub za to kaj povprašan. Razprava se bo vršila v četrtek ob 6. zvečer.

„Slov. Narod“ je priobčil v sredo sledeči brzojavki:

Dunaj 22. novembra. Jaworski opisal v poljskem klubu fraze parlamentarnega delovanja od l. 1891. sem. Poljski klub je vedno sodil, da je stalna večina brez levice nemoogoča. Prizadevanja Taaffeova, sestaviti tako večino, so se izjalovila. Volilna reforma Taaffeova je prouzročila negativno koalicijo treh velikih strank. Vodilna misel pri stvarjanju kabineta je bila, zagotoviti poljskemu klubu tisti upliv, kakor drugim strankam. Ali bo mogla koalicija obstati, to odloči vladni program, ki se jutri predloži drž. zboru. Odpuvedujé se načelstvu pravi govornik, da bo kot minister in poslanec vedno deloval v soglasju s poljskim klubom. Madejski izjavil, da je odložil podpredsedstvo zbornice in kluba. Svoje politično mnenje izrazi, čim se razglasi vladni program.

Dunaj 22. novembra. Na klubovo sejo levičarjev prišla Plener in Wurmbbrand in bila viharno pozdravljena. Plener pojasnil na kratko postanek in vazvoj koalicijske ideje ter odstop Taaffeov in ustanovitev novega ministerstva. Rekel je, da sta on in Wurmbbrand kot vestna politika si štela v dolžnost in zmatrala kot koristno stranki, da pri teh premembah sodelujeta in nanje čim bolj uplivata. Politična odgovornost veleva, da mora stranka truditi se, da reši situacijo, katero je prouzročila. To je v Avstriji težje nego kje drugod. Nova vlada se more samo na koalicijo treh strank naslanjati: težkote, ki v tem tiči, ni smeti prezirati, vendar pa je boljše, da se jih skuša premagati z dobro voljo, kakor pa oživiti prejšnje razmere ali pa prouzročiti kombinacijo, v kateri bi levice ne bilo. Principijelnih tirjatev ne sme oglasiti niti desnica, niti levica, če pa bodo koaliranci vlado podpirali, mogla bo izvesti razne važne reforme. Upati je, da bo uprava jela živahneje delovati. Govornik prosi stranko, naj celo vlado podpira. Združenje velikih treh strank imelo bo seveda konsekvencije, kakeršne ima vedno politična kooperacija raznih elementov. Govornik je apeliral na prijateljstvo klubovih članov, naj ne postanejo koj pri prvi priliki nezaupni, nego naj pokažejo vsaj v začetku politično potrpežljivost, dokler se nova kombinacija nekoliko ne utrdi, sicer bi se ta poskus mogel ponesrečiti. Današnji dan ni dan ločitve mej klubom in ministroma, ampak začetek novega reda, ki bo morda tudi na zunaj domovini v korist. — Klub je govorniku burno pritrjeval. Trgovinski minister Wurmbbrand prosil je stranko, ki si je v težkih časih postavila nalogo, združiti znmere, državo

ohranjujoče stranke v povzdigo blagostanja in pospeševanje državne ideje, naj podpira novo ministerstvo. V to treba mnogo samozatajevanja in državniške zmernosti, tako s strani vseh strank, kakor posamnikov. Ministra imata nalogo, da soglasno z lastno stranko delujeta na porazumljenje s koaliranci. Spominjajoč se velezaslužnega prednika pravi minister: smoter, podpirati državljane v konkurenčnem boju z drugimi narodi, je gotovo vreden podpore vseh strank. Klub odobral ta govor živahno. Predsednik Heilsberg se zahvali ministroma za pojasnila, rekši, da odobrava stranka koalicijo kot jedini pot iz prejšnje prežalostne situacije, da upa na konsolidovanje javnih razmer in da zaupa ministroma. Občno odobravanje.

* * *

V učerajsnji prvi seji poslanske zbornice je vlada podala izjavo, s katero Slovani ne moremo biti zadovoljni, toliko manj pa mi Slovenci. Ker moramo zjutraj že zgodaj list skleniti, ne moremo še govoriti o tej izjavi.

Toliko pa moremo že povedati, da je ta izjava razcepila Hohenwartov klub. **Izstopili so namreč štirje Dalmatinci in šest Slovencev**, ki so sinoči ustanovili samostalen jugoslovanski klub. Slovenski poslanci so sledeči: Alfred grof Coronini, dr. Anton Gregorčič, Ivan vitez Nabergoj, dr. Andrej Ferjančič, Josip Kušar in dr. Lavoslav Gregorec. Predsednik klubu je Klaič, namestnik Ferjančič.

Novi klub šteje torej 10 članov, a nadejamo se, da se število pomnoži. Najraje bi videli, da bi se zvezal z njim tudi „hrvaško-slovenski klub“. Kaj nameravajo ostali slovanski poslanci, namreč Šuklje, Klun, Povše, Pfeifer, Globočnik, Vošnjak in Robič, nam ni še znano; a nadejamo se, da bodo sledili korakom prej imenovanih gospodov, ki so gotovo dobro premislili, predno so se ločili od dolgotrajne zveze. Morebiti se tudi nemški konservativci odločijo za jednako postopanje proti tej vladi, kakor Jugoslovani, in podpirali bi se drug drugega tudi zanaprej, saj v opoziciji bodo stranke še bolj potrebovale druga drugo nego doslej. Treba bo začasno pozabiti na ono, v čemur se križajo nazori raznih strank, ter složno bojevati se proti sistemu, ki nam je neprijazen.

Ako bi složno postopale vse stranke, ki so nezadovoljne s sedanjim položajem, upamo, da bi bilo kmalu konec levičarskega gospodstva.

Za odločno opozicijo proti sedanji vladi so se doslej izrekli protisemiti, Mladočehi in „hrvaško-slovenski“ klub. Kaj je z Moravci, Rusini in Rumuni, doslej še ne vemo.

Z veliko zadovoljnostjo sklepamo to poročilce, kajti večina Jugoslovanov se je postavila na samostalne noge, česar smo že dolgo želeli. Narod slovenski bo gotovo odobral ta korak svojih poslancev, bridko obžalujoč, da se je s tem razcepilo itak majhno slovensko narodno zastopstvo, kar našemu ugledu ni v korist.

Goriške novice.

„Goriški Sokol“ priredi dne 10. dec. t. l. Miklavžev večer. — Vspored, kateri priobčimo v prihodnji stev., je jako zanimiv. Kakor čujemo, delajo se velike priprave za nastop sv. Miklavža in parkljev, za komične prizore in druge zanimivosti, — katere do sedaj „Goriški Sokol“ ni imel še na programu.

Priporočamo sl. obč., naj bi obiskovalo veselice tega, za narodni razvoj in slovansko misel prepotrebne družve, ker le z združenimi močmi konečno dosežemo smoter, po katerem vsi hrepimo. — Tebi pa „Goriški Sokol“, stoj trdno, deluj in vstrajaj v težavnej nalogi, razprostri še širše svoje peroti, in vihar, naj si bode še tako močan, — naj Te ne ukloni!

Miklavžev večer se bo radi tega obhajal v nedeljo, — ker v delavnik bi bilo mnogo rodoljubov zadržanih.

Fotograf A. Jerkič začne izvrševati svoj poklic v novih prostorih št. 11. na Travniku (poleg škofijske kapele) v nedeljo. Delavnica bo odprta vsaki dan od 8. zjutraj do 4. pop. Slovensko občinstvo naj bi ob potrebi ne pozabilo gornjega naslova in ne zašlo v tuje delavnice.

V goriškem semenišču je bil — kakor smo slučajno izvedeli — v sredo 5. do 7½ zvečer koncert v korist nekega nemškega vseučilišča katero nameravajo ustaviti v Solnogradu. V ta namen je potreba več milijonov goldinarjev, a po več letih nabiranja dobili so že — okoli 100.000 gld. Kdaj bo to vseučilišče ustanovljeno, ni težko uganiti.

Koliko je dal gori omenjeni koncert dohodka za to vseučilišče seveda ne vemo. — Navzoča sta bila tudi prevzvišeni knezonadškof goriški in knezoškof tržaški. Najbolj so baje ugajale točke semeniškega tamburaškega zbora, ki šteje okoli 20 izurjenih močij.

O goriškem kolodvoru prejeli smo novico, kateri je težko verjeti. Ako je resnična, žalostno dosti; treba bo, da se taki odnošaji popravijo. Novica je tá-le:

Veleč. g. dr. Mahnič (?) je poslal nekam sod belega vina s slovenski napisanim voznim listom. Toda trije službujoči uradniki niso umeli, kaj je to „belo vino“ in zahtevali, da voznik list mora biti napisan v nemškem ali laškem jeziku. Delavci so takoj ustregli tej zahtevi, da je slo vino naprej.

Tržne cene. — Kava santos 158 in 160 sandomingo in java 168, portoriko 178 do 188, cejlon in moka 192. — Sladkor 138½. — Petrolej 17.75 do 18.—, v zabojih 5.70. — Slanina 72. — Maslo surovo 84, kuhano 96.

„Slovanska knjižnica“ izide jutri teden. Ta snopič bo obsegal dve krasni humoreski in jedno povestico iz jezika lužičkih Srbov. Dodan bo poučen članek o polabskih Slovanih in Lužičanih. Vsak snopič stane za naročnike 10, za druge 12 kr. — Potreba nam je še okoli 400 naročnikov, da bo podjetje zagotovljeno.

Lep dar. — Dobrotnik, ki noče imenovan biti, podaril je te dni za „Slogine“ zavode sto in petdeset — 150 gld. Bog mu stotero povrni. Menimo, da se ne motimo, ako rečemo, da je k temu daru mnogo pripomoglo slavno starašinstvo goriško, ki je v svoji goreči skrbi za italijanstvo goriškega mesta odbilo prošnjo društva „Sloga“, ki je prosilo podpore za vzgojo in pouk goriških otrok. Društvena šola šteje uže nad 300 dečkov in deklic.

Novi načrti za goriško mesto so na vidiku. Današnja „Soča“ prinaša poslanico, v kateri so naznanjeni načrti, po katerih bi dobili iz Plavij ob Soči v Gorico elektriško razsvetlo, elektriško gonilno moč za razna obrtna podjetja, in ista elektriška sila bi nas v Gorici oskrbela z dobro pitno vodo iz potoka Mrzleka pri Solkanu, ki leži prav nizko, a vodo bi vzdigovala in pošiljala v mesto elektrika. — Opozarjamo na poslanico v „Soči“.

Pri tej priliki omenimo naj, da ti lepi načrti so dobili že konkurenco — od Ritterja v Stračicah. Toda Ritterjevi načrti so povsem nezmožni, da bi delali prvim resno konkurenco — ako naši mestni očetje gledajo z zdravimi očmi in mislijo s poštenim razumom. Ritter nas hoče za vselej pripraviti ob zdravo pitno vodo in — pošiljati nam v mesto svojo podzemeljsko godljo. Ritterjevi načrti so prava nesreča za goriško mesto; nadejamo se, da dobe od merodajne strani tako oceno, kakoršno zaslužijo!

Osebnosti. — Službo c. kr. okrajnega zemljemera v Gorici je dobil g. Václav Nalezinek, doslej v enaki službi v Kopru. — Novi zemljemerec je izboren uradnik in rodod Čeh; poprej je služboval v Bosni. Govori in piše prav dobro tudi slovenski in italijanski; v koperskem okraju je bil jako priljubljen med slovenskim prebivalstvom. Dobro nam torej došel!

Mons. Mahnič in Alpi postala sta prava člana knezonadškofijskega ordinarijata. — Č. g. Franc Cleri je postal namestovalni učitelj veronauka na c. kr. gimnaziji v Gorici.

Deželni odbor ni potrdil proračuna mestnega zastopa goriškega; zato je mestno starešinstvo zopet razpravljalo proračun v terek.

C. kr. kmetijska družba. — V nedeljo od 11. do 12. se je vršila volitev treh udov v osrednjem odboru, ker je potekel veljaven čas gg. Jos. Rubbia, oskrbniku in županu na Vogerskem, Francu pl. Girncoli-ju in Cesaru Zuttioni. — Naši goriški „prijatelji“ pokazali so tudi pri tej priliki, kakó strašno mrzé vse, kar le od daleč spominja na Slovence. Dogovorili so se in prišli zaporedoma na volišče, da so izbacili g. Rubbio in na njegovo mesto volili žida — Erminia Dörflesa; izbacili so strokovnjaka v kmetijskih strokah in volili — žida. Nadejamo se, da kmalu doživimo čas, ko bodo istim gospodom židje še strahovito presedali. — Da Slovenci nimamo več veljave v tej družbi, krivi smo sami.

Z Nabrežine priobčila je predzadnja „Edinost“ oster dopis o razmerah na ta-

mošnji železniški postaji, kjer — na trdi slovenski zemlji — so Lahi bolj spoštovani nego Slovenci. Menimo, da z dobro podprto pritožbo prizadetih županstev bi dosegli zaželjeno spremembo na bolje. Pritožujmo se proti vsemu, kar nam ni prav!

Čudna uganjka. — Ker se širi mnenje, da „Sloga-Nesloga“ v št. 5. v listnici uredništva pod naslovom: Gosp. B. G. v Š. piše podpisanemu, — izjavljam, da s „Slogo-Neslogo“ nimam nikakoršne zveze, da jej nisem nikoli pisal in je prašal ničesar.

Meščanom pa bi rad vrnil drugo čudno uganjko: zakaj meščani štejejo podpise edino našega poslanca, ne pa podpise svojega mestnega poslanca, in ne poslanca za Brda?

Šempas, dne 21. novembra 1893.

B. Grča, župnik.

(S skovanimi odgovori v „listnici uredništva“ si hočejo novi trgovci z „narodno poštenostjo“ pridobiti ugled pred svetom, češ, glejte, koliko veljakov stoji za nami! Smešno! Uredn.)

Novo društvo. — V četrtek 16. t. m. je društvo slovensko „Alojzijevišče“ imelo v Gorici svoj ustanovni občni zbor. Zborovanje je vodil začasni predsednik Monsignor Fr. Mercina, kapiteljski dekan.

Po jednatem nagovoru predsednika se je vršila volitev odbora. Voljeni so: Monsig. Fr. Mercina, ravnatelj — dr. Jos. Pavlica, prefekt — č. g. Jos. Bajc, podravnatelj in blagajnik — Monsignor A. Marušič in preč. g. Ant. Hvalica, odbornika; preč. gg. J. Kolavčič in T. Čerin namestnika. Drugih obravnav ni bilo na dnevnem redu. Konečno so zborovalci zložili precejšnjo svoto za namene Alojzijevišča.

Z Grahovega, 15. novembra. — Zopet je neusmiljena smrtna kosa prestrigla nit življenja mlademu možu. Dne 12. t. m. ob 11. uri zvečer izdihnil je svojo dušo Bogu, gosp. Francišek Moška t, tukajšni vikarij. Še isti dan, v nedeljo daroval je sv. mašo pri kateri je opomnil ljudstvo, da bode prihodnjo nedeljo, ako mu bo mogoče, maševal že ob 9. uri, sicer da se bodo mogli ljudje drugje sv. maše udeležiti; pa človek obrača, Bog obrne. Rajni bil je pravi uzor katoliškega duhovnika. Miroljubnost, pobožnost, natančno spolnovanje svojih dolžnostij bile so njegove lepe vrline.

Dasi ni bil znan kot ljubitelj javnih shodov in zbirališč, bil je pa tem bolj kot skrita vijolica nedolžnosti, kakor je rekel na leci č. g. Bevk v dan pokopa raj. vikarija. Pokojnik bil je še le 34 let star. Prva tri leta kaplanoval je v Bolcu, od koder pride kot tak v Kanal in od tam po enoletnem službovanju prišel na Grahovo, kjer je pastiroval tri leta 22 dnij. V dan njegovega pogreba videlo se je, kako veliko ljubezen si je blagi rajnik gospod pridobil med tukajšnjim prebivalstvom. Razven desetih gospodov duhovnikov došla je k pogrebu silna množica ljudi. Grahovčani postali smo toraj zopet osiročeni. Bog dal, da bi le kmalu dobili vrednega naslednika.

Redka slavnost. — V Dutovljah na našem Krasu praznoval je dne 15. t. m. oče prerano umrlega pisatelja in prvoboritelja tržaških Slovencev Lovra Žvaba, g. Miha Žvab s svojo soprogo Marijano, rojeno Vrabec zlato poroko. Ta redka slavnost se je vršila prav slovesno.

S Tolminskega. — Kakor je že tudi „Soča“ omenjala, bila je 19. pr. m. meseca uradna učiteljska konferenca. Dasi je od tega dne pretekel že cel mesec, ostala je gotovo še marsikomu živo v spominu. Slišali smo marsikaj zanimivega in koristnega, ali kakor vsako leto, tako nas je tudi letos najbolj iznenadil g. Ivan Krajnik, učitelj v Podmelcu. Da bomo od njega slišali marsikaj lepega, to smo zagotovo pričakovali, pričakovali pa nismo, da nas iznenadi kar s tremi predmeti naenkrat. Poročal nam je najpopred o natančnem zemljevidu domače občine, kateri je izdelal sam, a nam ga ni mogel pokazati, ker ni bil še končan; bral svoj izvrsten izdelek o naddrobem učnem načrtu iz zemljepisja in zgodovine za dvorazrednice in slednjič bral in pokazal nam svojo novo „Začetnico“, katero je po pedagogičko — didaktičkih pravilih sam uredil in sestavil.

Iz vseh njegovih spisov in govorov, kar smo jih slišali pri vsakoletnih učit. konferencah, posebno pa pri letošnji, spoznamo izredna pridnost, veselje, nadarjenost in navdušenost Krajnikovo do učiteljskega stanu. On je rojen učitelj, kateri živi in deluje z vsemi močmi za svoj poklic, brez ozira, da je za vse to dobival le slabo plačilo. On nam je izgled vestnega, delavnega in popolnega učitelja. Mož je vreden boljše osode.

Sedaj, ko poznamo Krajnika, bi rad povedal nekaj nasvetov, kako bi se dala njegova „Začetnica“ najizdatneje popolniti, da bi nekaj dovršenega prišlo učiteljem in učencem v roke; a to naredim prihodnjič, ako mi slavno uredništvo dovoli majhen prostorček v svojem listu. (Prav radi. Uredn.)

V Kobaridu bil je v ponedeljek vsakoletni veliki jesenski sejm ali trg „ob zahvaljenci“. Zjutraj je bilo vreme deževno, ki je trgu izdatno škodovalo; vendar je bila udeležba od vseh strani velika, kupčija dobra.

S Krasa. — Letošnje leto je bilo za nas Kraševce dobro obdarjeno z vinsko letino. Ob trgatvi si videl često hoditi po občinah zastopnike vinskih trgovcev, katerih ravnanje se mi je kaj škodljivo zdelo za našega kmeta. Ko ima naš kmet kako silo, mora ti dati blago — pod ceno, in takó se je godilo pri nas. Pomagači tega lova so bili mnogo krivi, da se je kilo refoška prodajal po 8 in 9 kr. Le trgovcem in njihovim lovčcem tedaj največ koristi dobra letina. Pa saj mi smo rodoljubi in podpiramo blagor našega ljudstva, kaj ne? Ubogi kmet s takimi rodoljubi. Nekaj enacega se je godilo po Vipavskem, da so tudi tam oddajali kupci posredovalcem svoje kupovanje.

To pa traja pri nas celo leto. Pomladi pride sadje, dalje svilodi na vrsto. Tu obečujejo oderuhi kmetu pričetkom visoko ceno, da le kmet vzame semena. Ko pride račun, pa so svilodi pod nič. Tako nima ubogi kmet

drugega kot trud in zamudo časa. Zato bi bilo želeti, da bi v to poseglo koje društvo ali pa slavná deželna vlada, morda država, saj na Ogrskem ima svilorejo vlada v rokah; ali bi ne moglo biti pri nas s časom kaj enakega? To bi bilo pošteno, a sedaj podpiramo s tem le laško gospodo v deželi, kar nam je tudi v narodnem oziru često v škodo. Vsakemu svoje!

S Krasa. — Zopet je zapel mrtvaški zvon, oznanujoč, da je zapustil svoje ovčice dušni pastir — Šempolajski vikar Matevž Primožič. Po dvomesečnem bolehanju zatínil je oči v torek zjutraj v 74. letu svojega življenja. V Št. Polaju (nad Nabrežino) je bil skoraj 30 let, a vsega skupaj je deloval kot duhovnik 47 let. Lepo število, polno dela in truda, a tudi mnogo sadú. Še pred malo tedni ne bi mislili, da visi nad čvrstim gospodom smrtna kosa. Toda božja previdnost ga je poklicala v boljše življenje. V četrtek izročili smo materi zemlji rajnega Matevža, rojenega v Pevmi, na šempolajsko pokopališče. Kakih 20 njegovih g. tovarišev-duhovnikov in ogromna množica ljudi spremlila ga je na zadnji tej poti. Res, kakor je omenil č. g. dekan devinski v svojem govoru v cerkvi, — res, bil je skrben, neutrudljiv, dober pastir svoji verni čredi. Telesni in dušni blagor svoje duhovnije, to mu je bila največja skrb. Blago srce in vedno odprta roka so mu naklonila srca vsakega človeka. Žalovali smo na dan pogreba za njim, a spomin njegov se ne izbriše takó precej! — V miru počivaj, predragi oče in pastir; v molitvi za Te hočemo še kazati svojo ljubezen do Tebe; če Te bomo tudi teško pogrešali, tolažimo se z nado, — kakor so pevci nabrežinski povedali v mili nadgrobnici. — Da: Zopet vid'no se nad zvezdami! V.

Iz Ajdovščine. — Že dolgo ni bilo čitati v Vašem cenjenem listu nikakega poročila iz našega trga. Se-vé, se pač tudi ne pripeti Bog vé kaj, kar bi bilo vredno, da se s tiskom pozabnosti otme. O dobri vinski letini mi Ajdovci ne moremo govoriti, ker razun dveh le takozvanih latnikov je ne dobite trte v celi davčni občini ajdovski.

Da bi se ljudje sami ubijali, — razumite dobro, mislim samomorilce — in to celo radi nesrečne ljubezni, za to so naši ajdovci preveč prebrisani; si pač mislijo: če me ena ne mara, deset drugih dobim.

Burjo smo tudi že imeli, a nas je le prijetno božala, da ni vredno, da se govori o njej. Da ni bila jaka, pričajo nam naše hiše, ktere še vse stoje in ima še vsaka svojo s kamenjem obloženo streho. Tedaj nič, prav nič, kar naj bi svetu na dolgo in široko pripovedali.

V kratkem pa, to je v nedeljo 26. t. m., godilo se bo nekaj imenitnega pri nas. Naša vrla moška podružnica Ciril - Metodove družbe napravi veliko veselico. — Priprave se delajo prav velike. Nastopita združena pevska zborá, ajdovski in šturski, skupno do 40 glav. Oder se je v to svrhu moral za štiri pedi razširiti. Mešan zbor bo pel nove še nikdar pete pesmi. Za tenor-solo nam je naš dobro znani skladatelj zložil na-

lašč za ta večer novo pesem. V igri nastopijo stare, vajene moči in tudi nekaj novih. Druge mične reči se nam tudi obetajo, a to naj ostane za zdaj še skrivnost.

Pričakujemo tedaj, da se slavno občinstvo udeleži polnoštevilno veselice, in da nas drugi bratje iz okolice ne pozabijo ter prihité, da se skupno zabavamo in si povemo naše reve in težnje.

Razgled po svetu.

Škofje na Dunaju. — V ponedeljek sešel se je na Dunaju odbor avstrijskih škofov pod predsedstvom kardinala grofa Schönborna nadškofa praškega, da se posvetuje o nameravanem novem katekizmu, ki je jako potreben. Sedanji katekizem ni primeren šolskemu pouku.

Nemcem na Češkem je greben močno vzraste, odkar je njih vodja Plener prišel v ministerstvo. Zahtevajo namreč, da treba nemščino proglasiti za državni jezik; Češko je razdeliti v nemški in češki del, a takó, da nemščina je v češkem delu enakopravna s češčino, ta pa da v nemškem delu nima nikake pravice. Dalje hočejo imeti poseben oddelek pri namestništvu, posebno nadsodišče in posebno finančno ravnateljstvo. — Skromni pač niso ti gospodje Nemci! Ako pa mi Slovenci zahtevamo le slovenske šole za svoje otroke, kričé, da smo prenapeti in nikoli zadovoljni!

Plener in Wurmbrand. — Nekateri nemški listi preiskali so gospodarsko stališče, katero zavzame ta novi finančni minister Plener in trgovinski minister Wurmbrand in dokazali, da sta si ta dva moža v gospodarskem vziru gorostasno nasprotna. Plener je kapitalist, Wurmbrand ne, in zategadelj se je nadejati, da pride mej njima prej ali slej do razpóra. Sicer pa je zanimivo, kako so levičarski krogi pozdravili imenovanje Plenerja in Wurmbranda. Plenerju dohajajo dan na dan čestitanja iz vseh levičarskih krogov, vse ga proslavlja in povzdiguje — celo italijanska duhovščina dalmatinska! — za Wurmbranda pa se izvzemši njegove štajerske rojake nihče ne zmeni. To je gotovo potrdilo, da pristnim levičarjem ni po volji imenovanje avtonomiščičnega in konservativnega Wurmbranda.

Poljaki in Malorusi. — Oholi in napram Malorusom navadno nepopustni Poljaki so se slovanske opozicije tako ustrašili, da doprinašajo celó žrtve, samo da jo preprečijo. Pred kratkim je bil poljski okrajni glavar Lanikiewicz izvoljen v kmečkih občinah okraja Zolkiewskega državnim poslancem. Doslej je ta okraj vedno volil maloruskega kandidata, to pot pa vsled vladnega pritiska poljskega. Malorusi so na to hoteli vstopiti v opozicijo in sodelovati pri ustanovitvi slovanske opozicije, kar je Poljake tako streslo, da so najprej Lanikiewiczu naročili, naj vstopi v maloruski klub, in ker se Malorusi s tem niso zadovoljili, ukazali so mu, odložiti mandat. Lanikiewicz je nemudoma ustregel temu naročilu in je sedaj tudi poljski klub priporočal maloruskega kandidata Gruškijeviča, so ma-

loruski poslanci baje opustili namero, vstopiti v opozicijo.

Grof Kalnoky bil je dne 15. t. m. pri italijanskem kralju v Monzi. Avdijenca trajala je poldrugo uro. Ker se trdi službeno, da se je šel Kalnoky zahvaliti kralju za visoki podeljeni mu red, zahvaljeval se je zares nekoliko — dolgo. Zatem je bil Kalnoky predstavljen kraljici Marjeti. Zvečer je bil pri dvoru obed, kateremu so prisostvovali Kalnoky, Brin, grof Nigra, tajnika avstr. odposlanstva in dvor. — Kalnoky in italijanski ministri odpotovali so iz Monze dne 16. t. m. — Berolinski diplomatje pripisujejo posebno važnost temu obisku in trdé, da je novo potrdilo trozveze, katera mora strogo paziti na drugo trozvezo, to je Rusijo, Francijo in — Vatikan (!)

Novi učni minister. — Ko je novi minister Madejski sprejel uradnike učnega ministerstva, rekel jim je med drugim: „Akoravno se je treba vedno ozirati na blagor cele države, vendar je treba tudi v poštevjemati kulturne potrebe in koristi posamičnih držav in narodov.“ Te besede so vzbudile veliko pozornost, ker se iz njih vidi, da minister priznava, da se mora vsak narod po svoje razvijati in omikati, namreč na podlagi maternega jezika. To nam daje upanje, da se za Slovence na šolskem polju na bolj obrne, ako minister ostane trden in se ne dá od naših nasprotnikov ugnati v kozji rog. „Kuj železo, dokler je vroče“, naj si mislijo naši poslanci in naj storijo potrebne korake.

Zjedinjena hrvatska opozicija. — Na poziv klubov stranke prava in neodvisne narodne stranke, zbrali so se v sredo dopoldne v Zagrebu zaupni možje in pristaši obeh strank tako iz stolnega mesta kakor iz cele dežele, da odobré točke sporazumka, katere je bil eksekutivni odbor zjedinjene opozicije dogovoril dne 18. decembra 1892. Člani narodne neodvisne stranke, katerih se je zbralo pod predsedstvom dra. Račkega okolo 250, posvetovali so se najprej mej sabo in takisto tudi člani stranke prava, katerih se je pod predsedstvom Fr. Folnegovića zbralo tudi okolu 250. Zvečer je bila vkupna seja zaupnih mož zjedinjene opozicije. Dvorana je bila prenapolnjena. Predsednik poslanec dr. Šandor pl. Bresztyenszky pozdravil je navzočnike ter v dovršenem govoru, vzprejetem z navdušenjem, označil namere in smotre zjedinjene opozicije. Za njim sta poslanca dr. M. Amruš in Fr. Folnegovič poročala o sklepih obeh strank, konečno pa je poslanec Gj. Jakčin čital nastopni program: Dogovor mej odposlanci stranke prava in neodvisne narodne stranke: I. Obe stranki bodeta vkupno delovali na oživitvorenje državnega in prirodnega prava naroda hrvatskega v okviru habsburške monarhije. II. Delovali bodeta vkupno na zjedinjenje in neodvisnost vseh hrvatskih dežel. III. Delovali bodeta vkupno na uvedenje parlamentarnih in liberalnih uredb v javnem življenju kraljevine hrvatske. IV. Delovali bodeta vkupno, da se v vsem javnem življenju rabi izključno hrvaški jezik. V. Delovali bodeta vkupno, kadarkoli nastane vkupno delovanje potrebno

gledé drugih strank v deželi ali v monarhiji. VI. Zavezujeta se, da pojedinci brez dovoljenja vkupnega eksekutivnega odbora se ne bodo niti z vlado niti z vladnimi pooblaščenci, niti z drugimi strankami v deželi ali v monarhiji ne odgovarjali niti kaj sklepali ali odločevali o predmetih, nanašajočih se na ta dogovor. VII. Izvedenje tega dogovora se poveri vkupnemu eksekutivnemu odboru, ki more sodelovanje pri tem delu dovoliti tudi drugim domoljubom, tudi ako niso člani omenjenih strank. — Z jednoglasnim vzprejetjem tega dogovora zaključil se je ta pomembni shod. Opozicija ima sedaj jasen program in ker ima v svoji sredi vse, kar je neodvisno in pošteno, jej je prej ali slej zmaga gotova.

Rusini baje vendarle pojdejo v opozicijo, dasi jih Poljaki močno vabijo k sebi. Njih vodja Romančuk je takó govoril na volilnem shodu v Borki.

Aleksander grof Hartenau. — Danes teden je umrl v Gradcu bivši bolgarski knez Aleksander, ki je zadnja leta živel kot avstrijski general v Gradcu in to pod imenom grof Hartenau. Pokojnik se je rodil dne 5. aprila 1857. leta. Oče mu je bil avstrijski general princ Hessenski, mati pa rojena grofica Hauke, katera je pozneje dobila naslov princezinje Battenberg. Služil je najprej v hessenski vojski, leta 1877. pa prestopil v rusko vojsko in se udeležil vojne s Turki. Vrnivši se na Nemško, vstopil je v garde du corps. Po ustanovitvi bolgarske kneževine volilo ga je sobranje dne 29. aprila 1879. knezom bolgarskim. Tedaj 22letni mož vsprejel je volitev ter vladal Bolgarsko sedem let. Za njegove vlade združila se je Bolgarska z Rumelijo in pod njegovim vodstvom premagala je mlada bolgarska vojska Srbe pri Dragomanu, pri Slivnici in Pirotu. L. 1886. odstranili so ga zarotniki siloma in ga odpeljali na Rusko, od koder se je sicer vrnil na bolgarski prestol, a le za malo časa, ker je že dne 9. septembra 1886. odložil krono. Vrnivši se na Nemško, živel je pokojnik nekaj časa v Darmstadt, a ker se je njegova zveza s sestro nemškega cesarja, princezinjo Viktorijo vsled Bismarkovega ugovora izjalovila, zapustil je domovino. V Nizzi poročil se je s pevko Loisinger iz Požuna in vstopil v avstrijsko vojsko. Služboval je v Gradcu, kjer ga je v starosti 36 let doletela smrt.

Na Bolgarskem sta si v laseh prvi minister Stambulov in knez Ferdinand; drug drugemu sta na poti. Kdo zmaga, ni lahko uganiti, kajti Stambulov je takó pretkan mož, da je malo takih. — V sobranju so mu opozicijanci očitali, da državne denarje — hrani zá-se v tujih bankah, kajti prepričan je, da tudi njegovemu nasilstvu bo kedaj konec. Takim glasovom ni težko verjeti.

Na Angležkem je končal štrajk v premogokopih, ki je trajal štiri mesece. Gospodarji in delavci so se pobotali.

Sv. Oče Lev XIII. je baje takó slab da se je bati za njegovo življenje. Takó poročajo rimski listi. Upajmo, da Bog ohrani pri zdravju velikega prijatelja Slovanov.

Rusija in Vatikan. — Ves germanski svet obrača svoje oči jezno proti Vatikanu, ker je sv. Oče prav prijazen francosko-ruski zvezi in Rusiji v obče. Ko so bili Rusi pred kratkim na Francoskem in so bili tam povsod sijajno in presrečno sprejeti, brzojavil je sv. Oče carju in predsedniku francoske ljudovlade, v kateri je prav srčno pozdravil ta dogodek. — Ruskemu carju je pokazal še posebe svojo prijaznost, da mu je namreč poklonil prekrasno vezano glagoljsko mašno knjigo, ki se rabi v novejšem času pri sv. maši na Črnogori, kjer je služba božja dovoljena v staroslovanskem jeziku.

Rusko brodovje pluje zdaj po Sredozemskem morju. Listi poročajo, da poseti tudi Carigrad, kar bi bilo velikega politiškega pomena.

Nemška poslanska zbornica odprla se je dne 16. t. m. Prestolni govor zahvaljuje se poslancem za vsprejem vojaške presnove, katera služi v jamstvo za ohranitev miru — a tudi v branitev domovine. Dalje omenja zakonov za obdačenje vina in tobaka, pomnoženje kolekov in povdarja, da se trgovinska pogodba z Rusijo skoraj povoljno sklene. Konča z zagotovilom, da ni v odnosjih z inozemstvom takih sprememb, da je prijateljstvo trozveze iskreno in tudi z ostalimi državami povoljno. Z Božjo pomočjo bode Nemčija še dalje uživala blagor miru. — Proračun za leto 1894—95 kaže stroškov 1.305.632.299 mark, od katerih 482.066.828 za vojsko (31.802.148 mark več kot lani) in 51.369.307 mark za mornarico. — Oj dragi angeljček miru, koliko dražega denarja staneš!

Italija kršiteljica pogodb. — Italijansko ministerstvo je ukazalo, da je vse uvozne carine plačevati v zlatu, kar pa glasom sklenjenih pogodb ni opravičeno, zakaj pogodbe velevajo izrecno, da je carine plačevati z lirami. Dokler ni a žije na zlato, je to brez pomena, ali v Italiji znaša a žija že 15 odstotkov in baš zato so z italijanske vlade ukazom, da je carine plačevati v zlatu, kršene pogodbe. Italija si hoče na ta način pomnožiti dohodke in na ta način bi to deloma tudi dosegla, zlasti ker je vsled tega naraščenje a žije za njo samo ugodno. Italiji nesó carine 230 milijonov lir in če jih bo plačevati v zlatu, imela bo Italija na leto 36 milijonov lir več. Švica je zoper ta kršenja veljavnih pogodb že slovesno protestovala, dasi ni toliko prizadeta kakor Avstrija. Baš iz naše države se jako mnogo izvažajo in baš naše producente bo to najbolj bolelo. Kdor je sedaj plačal 10 lir, plačati bode moral odslej 11½ lir. Z Dunaja se kar nič ne čuje, da bi vlada protestovala zoper tako nekorrektno, naše koristi čutno oškodujoče korake italijanske vlade in skoro bi mislili, da se nalašč nič ne stori, češ, Italija ne prenaša stroškov za vojsko, naj jej pomagajo — naši producenti in trgovci. Kdor bi v tej zadevi stavil v drž. zboru energično interpelacijo, pridobil bi si resno zaslugo za državo.

Ostala Slovenija

Prestop v pravoslavje. — V nedeljo 12. nov. prestopile so v pravoslavni cerkvi sv. Spiridijona v Trstu zopet tri osebe k pravoslavni veri in sicer dva moška in jedna ženska. — Taki pojavi nam dajo mnogo misliti! Kaj bo, ako pojde takó naprej!?

Čuden uzrok smrti. — V Trstu bila je te dni pred sodiščem razprava proti mladi hišini Ani K., ki je bila obtožena zaradi tatvine in obtožena zaradi tatvine in obsojena na tri mesece ječe. Glavna priča je bila gospa Malvina Hausner, gostilničarica iz Opatije. Razprava je gospo, ki se nikdar ni bila pred sodiščem, tako razburila, da je omedlela. Odvedli so jo v stanovanje, kjer jo je pa zadela kap vsled razburjenosti.

Konjske mesnice množé tudi v Trstu; zdaj jih je že šest. Ubožno ljudstvu kaj rado kupuje to mesó, a žene se kar pulijo za konjska jetra. — Konje dobivajo zlasti s Kranjskega, pa tudi z Goriškega.

Na Bledu bilo je letošnje poletje 1825 tujcev, to je za 500 več nego lansko leto, kar kaže, da vnanji svet od leta do leta bolj uvažuje zares divne krasote našega „bisera dežele Kranjske“. Manj kot teden dni jih je ostalo 765, nad teden dni pa 1060 oseb. Največ tujcev je bilo iz Dol. Avstrije namreč 200, iz Nemčije 140, s Štajerskega 112, ostali pa se razdele na razne dežele. S Kranjskega bilo je 168 oseb, ki so dalje časa bivale na Bledu.

V Idriji se je ugnezdila nevarna bolezen — legar ali tifus, ki že nad leto dnij zahteva marsikatero žrtev. Zadnji čas se je bolezen začela zopet razširjati. — Tudi v mornarski akademiji na Reki je več gojencev zbolelo na tej bolezni.

V Ljubljani bil je ponedeljek živinski sejm, na kateri so živinorejci prignali 1063 glav, t. j. 711 konj, 306 krav in 46 telet. — Za konje je bila kupčija prav slaba; za govejo živino pa je bila le srednja.

V Novem Mestu na Kranjskem so usmiljeni bratje prenovili poslopje svoje bolnišnice, v katerem je zdaj prostora za 25 do 30 bolnikov. L. 1895. bodo zidali novo poslopje, ki bo dosti prostorno za vse potrebe na Dolenjskem.

Narodna požrtvovalnost je letos na Slovenskem zares občudovanja vredna. Letos je nastalo društvo „Radogoj“, ki je v nekoliko mesecih dobilo okoli 30.000 kron darov in udnine, a poleg tega prihajajo tudi družbi sv. C. in M. bolj kot kdaj poprej radodarni doneski. Le „Slovenkemu Narodu“ je došlo za družbo od 17. maja do 17. novembra 5052 kron. Slava taki požrtvovalnosti. Dokler imamo tak narod za seboj, ni se nam bati pogube. Naprej!

Strežniški tečaji za slučaj kolere. Mestni magistrat ljubljanski prepusti tamošnjo bolnico za silo in razkuževalni zavod, da se tam vrše strežniški tečaji za slučaj kolere. Te tečaje obiskovalo bode vse stalno nastavljeno redarstvo, oba mestna zdravstvena služnika in oni, ki se oglase prostovoljno. Skupaj 20—25 mož.

Nov tamburaški zbor je ustanovilo „Dolenjsko pevsko društvo“ v Novem Mestu. Tamburaši, katerih je zdaj 8, se marljivo vadijo in kmalu po novem letu nastopijo v posebnem javnem koncertu.

Požar. — V Št. Vidu na Vipavskem je 9. t. m. ob gozni burji nastal požar na najnevarnejšem kraju vasi, kjer so hiše druga pri drugi. Prihitela je vipavska požarna bramba z 22. možmi, ki so skupno s šentviškimi gasilci omejili požar le na dve poslopji, ki sta popolnoma pogoreli.

Deželnozborna volitev. — V torek se je vršila volitev deželnega poslanca za celjsko mestno skupino. Nasprotniki trudili so se na vse kriplje, da bi zopet nadvladali. V to svrhu trosili so neresnično vest o namerah slovenske stranke in razglaševali, da so nje privrženci nasprotniki lepe štajerske dežele, koja mora vedno ostati edina. Kako krivične so težnje štajerskih Nemcev, uvidelo se je pri volilnem shodu, ki se je vršil v Sevnici. Na tem shodu, poroča celjska „Deutsche Wacht“, izjavil se je nemški kandidat c. kr. sodni pristav dr. Wokaun, da ne zabi nikdar, da zastopa Nemce, in obljubil je, potegniti se za napredek nemškega šolskega društva „Schulverein“ in zloglasnega društva „Südmark“. Tako govori c. kr. sodnik, kateremu bi moralo biti mari za pravico, neglede na razloček narodov. A stranka slovenska sodi vse drugače. Potegovati se hoče za pravico obeh narodov in slov. kandidat hoče delati na to, da se slov. otroci v ljudski šoli podučujejo v materinem jeziku in da se slov. dijaki temeljito izomikajo tudi v slovensčini. Deželni poslanec Hermann, Nemeč po rodu, a pošten človek, rekel je v štajerskem deželnem zboru dne 16. marca 1893. Slovenski narod je potrpežljiv in zvest svojemu cesarju, a odpadniki so tisti, koji delajo zmešnjavo.

V svesti si, da je vsakdo storil svojo dolžnost, navdajala je gotovo vsakega volilca sladka zavest, da se ne bode treba Slovencem na Štajerskem vedno boriti, ter da jim enkrat zasije milejše solnce.

Uspeh volitve je naravnost v nebó upijoč. Volilna komisija je ob 11¹/₄ dopoldne kar sklenila volitev, dasi je bila še polna dvorana volilcev. Volitev bi se ne bila smela skleniti pred 12. uro. Nemškutarji so takó dobili večino. Slovenci podajo utok in ako je še kaj pravice na svetu, bo moral biti ugodno rešen. — Razburjenost med štajerskimi Slovenci je velika in opravičena.

Raznoterosti.

Kakó globoko je morje? — To uprašanje je že dolgo časa zanimalo prve učnjake celega sveta, posebno Angleži so poslali več ekspedicij, ki so bile po več let na raznih morjih, da premerijo in najdejo najglobokejše mesto v morju. Angleški parobrod „Egeria“ je našel v tistem oceanu mej Samoa- in Tonga-otoki globočino 8280 metrov.

— Še drugi učenjaki pa trdijo, da je največja globočina morja na severovzhodni stran od Japonskih otokov, kjer so našli 8500 metrov! — Ako vzamemo, da je največja gora na zemlji — Gaurizankar — 8840 metrov visoka, potem bi bila, kakor se je že sploh mislilo, globočina — do sedaj znana — morja jednaka največji visočini na kopnem.

Novi dvorni vlak ruskega cesarja, ki se je izdelal in sestavljal v peterburški Aleksandrovljevi tovarni skoro izključno iz ruskega blaga, bode v kratkem za poskušnjo vozil proti Dunaju. Vlak ima 11 vagonov. Notranja oprava voz je jako elegantna, a vender priprosta. Z dvema avtomatičnima zavornicama je iz vsakega vagona možno vlak takoj ustaviti. Okna pri vagonih so razne velikosti, primerno posamičnim oddelkom. Razun vagonov za carja in za carico so posebni vagoni za velike kneze in velike kneginje, za spremstvo itd. Kuhinjski vagon, ki ima tudi shrambo jedil in ledenico, se priklopi jedilnemu salonu. Za prtljago odločena sta dva vagona. Notranje stene so obložene s šagrinom in deskami, v damskih oddelkih in v salonih pa s svilo. Vnanji del carjevega vagona je iz jednega kosa valjanega železa, največjega, kar se ga je do zdaj izdelalo v Rusiji.

Kakó daleč so zvezde nepremičnice.

— Profesor Gill, vodja zvezdarnici v južni Afriki, je preračunal, da nobena nepremična zvezda ni naši zemlji bližja od 4000 milijard milj! Največ jih je, katere so še 10 do 100krat bolj oddaljene. Na južnem nebu lesketajoča se zvezda je po najnovejših računih naši zemlji najbližja. Recimo, da bi hotel kdo po železnici tja potovati, da bi bila pot prav po ceni: denimo ceno za jeden kilometer 1 vinar naše veljave. Potnik bi šel k blagajniku in bi zahteval vozni listek. Uradnik mu ga dá in zahteval zanj 25.000 milijonov kron avstr. veljave. Potnik bi pa rad vedel, kdaj pride na oni svet in ga upraša, kako hitro vozi železnica? Ta mu odgovori, da naredi železnica na vsako uro 96 kilometrov in da bode trebal do svojega cilja 48 milijonov in 600.000 zemeljskih let.

Visoka starost. — V Miskolcu umrla je Roza Kohn 118 let stara. Otroci, unuki, pravnuki in prapranuki spremili so jo k pokopu. Zadnji prapranuk je 28 let star.

Hunski grobovi v somoginskem komitatu. — Arheolog Vozinsky našel je v okolici somoginski hunske grobove. Do zdaj dobil je 450 okostnic, ki so vsi obrnjeni proti vzhodu. Možje imajo orožje v desni roki: Dolge nože, kopja ali sekire; v levi pa jeklo, kremen in kresilno gobo. Denarji so iz zadnjega časa rimskega cesarstva.

Poleg nekaterih mož dobé se tudi okostnice konj. Eden konj bil je sedé pokopan, s povzdignjeno glavo, na čelu imel je srebrno opravo. [Vsi konji imajo vajeti. Okostnice žensk so okrašene; ženske imajo uhane zapestnice, kakor tudi prstane iz zlata ali srebra. V grobu nekega hunskega poveljnika dobili so sulico. Pri večini okostnic nahajajo se jajéje lupine, kar je znamenje, da so mrtvecem dajali živež.

Kako daleč streljajo z najnovejšimi topovi? — Svetovnoznani izdelovatelj topov, Krupp, razstavil je v Chicagi svoj najnovejši top 24 cmtr. kalibra (premera). Ta top nosi kroglo, 215 kilogramov težko, na daljavo 20.226 metrov! Projektil je letel 70 minut do one daljave in se je vzdignil v zrak celih 6540 metrov, torej bi bil še za 230 metrov presegel najvišjo goro Chimboraso v Ameriki.

Koliko je na celem svetu vladarjev? Zemljo, na katerej prebiva čez 1400 milijonov ljudi, vlada 188 vladarjev; izmed teh je 12 cesarjev, 55 kraljev, 47 knezov, 17 sultanov, 6 nadvojvod, 6 vojvod in 28 predsednikov.

Najbolj razširjeni jeziki. — Poleg statističnih podatkov profesorja Kirschhoffa najbolj razširjen jezik je kitajski, kateri govori 400 milijonov ljudi. Potem pride na vrsto jezik angleški, kateri govori čez 100 milijonov ljudi; končno je pa jezik (slovenski) ruski, kateri govori čez 70 milijonov ljudi.

Žganje. — Koliko žrtev tirja na leto nezmerno pitje upijančljivih pijač, o tem pričajo sledeči statistični podatki. — Na Angleškem uniči žganje in druge pijače vsako leto 50.000 ljudi; med temi 10.000 žen. Na Nemškem 40.000, na Ruskem 10.000, v Belgiji 4000, na Francoskem 1500, v Ameriki je umrlo v 8 letih le 3000 ljudi vsled nezmerne pitja žganja.

Požar na ladiji. — Po poročilih iz Toronta, pokrajina Ontario, nastal je 8. t. m. velik požar na nekem parniku. Ljudje, kojih je bilo 26 na ladiji, skočili so v vodo, 7 se jih je rešilo, 19 utonilo.

Kakšne so žene. — Pri vseh narodih, tako piše amerikanec Lordgard v „New-Jorskem Worldu“, opazil sem, da se žene bolj lepotičijo nego moški, da se javi pri vseh ista dobrotljivost, uljudnost, prijaznost, sočutje in blagost, v obče, da jim je prirojena veselost, ljubezen, boječnost in ponižnost. One se ne obotavljajo izvršiti, kako plemenito in gostoljubno delo, kakor možje; tudi niso prevzetne (!) in odurne. Včasih se prej motijo nego možje, v obče so uljudne, družljive, pridne, varčne, bolj krepostne in bolj vnete v izvrševanju dobrih del nego možje. Vsakokrat, ko sem uljudno in gostoljubno občeval s kako ženo, bodisi z omikano ali priprosto, odgovarjala mi je ponižno in prijazno. Pri možeh godilo se mi je večkrat popolnoma drugače. Da bi moški imeli te lastnosti, bilo bi gotovo več človekoljubja in usmiljenosti na svetu. — Mož je pač velik prijatelj „nježnega spola“!

Svetovno razstavo v Chikagu so zaprli, kakor smo že poročali, 30. minolega meseca. Razstavo obiskalo je 27.529.000 oseb, izmed katerih je vplačalo vstopnino 21.500.000 obiskovalcev.

Visoka starost. — Umrli je te dni v Baji na Ogerskem v 111. letu Anton Jorkovič, po rodu Srb. Minolo poletje je še sam obdeloval svoj vinograd.

Jubilej črnogorske dinastije. — Leta 1896. bo dve sto let, odkar vlada dinastija Njegušev na Cetinju. V dostojno proslavo

200 - letnice, razpisala je črnogorska vlada sledeča darila: Za najbolje pisano zgodovino vladajoče hiše 5000 frankov, dalje dve darili za najboljša načrta spomenika, ki naj se postavi prvemu Petroviču Njegušu, gospodarju in metropolitu Danilu. Prvo darilo je 750 frankov, drugo 250 frankov; načrta morata biti dogotovljena do 23. aprila, zgodovina pa do 31. decembra 1895. leta.

Zopet eksplozija v Marsilji. — Po noči 15. novembra nastala je pred vojašnico vsled dinamitne bombe strahovita eksplozija. Nekateri zidovi so porušeni, šipe so vse pobite, sosednje hiše zelo poškodovane. Prebivalci so zelo prestrašeni. Zasedovanje policije trajalo je celo noč, a brez uspeha. Praviijo, da so anarhisti hoteli razstreliti vojašnico.

Ruski skladatelj Peter Iljič Čajkovski umrl je v pondeljek 6. t. m. v Petrogradu za kolero; rodil se je l. 1840. v Uralski guberniji in bil spočetka pravnik, pozneje pa se je poprijel glasbe, v kateri mu je bil učitelj slavni Rubinstein. Pokojnik bil je profesor na konservatoriju v Moskvi in je spisal razven novih simfonij, skladb za glasovir in petje, tudi več oper, med katerimi najbolj slovi lirčna opera „Evgenij Onjegin“, katero so predstavljali na mnogih gledališčih tudi zunaj Rusije.

Kateri spol prevladuje v Evropi? — Kakor znano, je v večini evropskih dežel več žensk nego moških. Število žensk nadkriljuje moški spol najbolj v Finlandiji, kjer stejejo na 1000 moških 1.130 žensk; potem sledi Portugalsko s 1.084, Norveško s 1.073, Švedsko s 1.065, Velika Britanija in Irlanda s 1.060, Dansko s 1.050, Avstrija s 1.044, Švica s 1.041, Nemčija in Špansko s 1.039, Nizozemsko s 1.023, Ogersko s 1.015, Rusko s 1.009, Francosko in Belgija s 1.007 na 1000 moških. V Italiji nadkriljuje število moških število oseb ženskega spola. Tu pride 995 žensk na vsakih 1000 moških; na Srbkem 947, v Rumuniji 944, na Grškem 906 in v Bosni je samo 895 žensk na 1.000 moških.

Strašen uboj. — Sodništvu v Požunu na Ogerskem izročili so 8. t. m. kmeta Pavla Horvata iz vasi Nadas, kateri je svojega 5-letnega sinčka, za kojega ni nič maral, živega sežgal.

Zaprli je siroto v slamnato kočo na svojem dvorišču, kojo je potem zapalil. Zlobneža ni ganilo upitje in krik otroka.

„Delavec“. — Pod tem naslovom izšla je te dni prva številka novega lista, ki se zove „list za interese slovenskega delavskega ljudstva“. Lastniki lista so gg. Dragotin Kordelič v Ljubljani, Mihelj Poljšak v Trstu in Ivan Reselj v Gradcu. Izdajatelj je Anton Grablovic, odgovorni urednik pa g. Josip Šimnovec. Cena listu za celo l. znaša 1 gld. 40 kr. Uredništvo in upravnništvo je v Florijanskih ulicah št. 14. Uredništvo pravi, da boče v omenjenem listu v prvi vrsti zastopalo koristi slovenskega delavskega stanu in stoji na podlagi socijalističnega programa.

Nesrečna številka trinajst. — Neki časopis iz Nevjorka piše: „Pa že zopet! Bil

je petek, ko se je prigodila zadnja velika nesreča na železnici. Vagonov bilo je 30; Ponesrečeni vagon imel je št. 13; število mrtvih bilo je 26, torej 2×13; razven tega ima železniško ravnateljstvo 13 udov“.

Grozna nesreča v Santanderju je bila še mnogo hujša nego se je dalo posneti iz prvih poročil, ki so bila le nepopolna, ker je bila brzojavna zveza pretrgana. Od pamti-veka se ni prigodila jednaka nesreča. Ko je začelo na ladiji goreti, zbralo se je na tisoče ljudi na morskem obrežju, ki niti slutili niso, v kaki grozni nevarnosti so. Ko se je razpršila ladija v zrak, razlil se je goreč petrolej po obrežju in goreči ostanki, ki so leteli po zraku, zapalili so sosednje hiše in kolodvorska skladišča. Vlak, ki se je v istem času pripeljal na postajo, se je vnel in mnogo potovalcev je zgorelo; drugi so hudo ožgani. Mej mrtvimi je tudi načelnik postaje in trije uradniki. Vse mesto od pristanišča do kolodvora je grozovito razrušeno. Tla so pokrita z mrtvimi in raztrganimi kosci človeških trupel. Mnogo ljudi, katere je sopuh vrgel v morje, je utonilo, število mrtvih se sodi na 300, ranjenih pa je nad 1000, večinoma teško. Nesrečo pomnožilo je še to, da se bližnji kraji niso mogli obvestiti o katastrofi, ker je bil brzojavni urad vsled eksplozije popolnoma uničen. Zapisa mrtvih še niso mogli sestaviti, vendar je dognano, da so mej mrtvimi kraljev namestnik, poveljnik žendarmerije, 8 častnikov, 12 redarjev in 25 ognjegascev, poleg mnogih žrtev izmed ljudstva. Vlada dala je oblastvu v Santanderju za prvo pomoč ubogim žrtvam grozne nesreče 500.000. frankov na razpolaganje.

Nerazumljivo je, da se je ladija s tako nevarnim tovorom pustila tako blizu v mesto in se je izrekel celo sum, da so anarhisti hoteli vtihotapiti dinamit, ki je bil baje skrit mej kožami in železom. Dognano je, da je poveljnik ladije izjavil, da ima samo 20 zabojev dinamita, bilo ga je pa baje 500 zabojev. Ko se je hotela goreča ladija odvesti iz pristanišča, bilo je že prepozno; kajti kmalu potem nastala je katastrofa, ki je prinesla toliko žalosti nad nesrečno mesto. Preplašeno prebivalstvo bežalo je na vse strani, prodajalnice bile so vse zaprte, ulice prazne, nikdo ni mislil nato, da bi gasil.

Solenje jabolk. — Solenje se jako dobro obnese pri trdih zimskih jabolkah. Z lanom dobro očiščeno, oprano in posušeno sadje, denejo se v čist sodček, a potem se polijejo slano vodo, da je sadje popolnoma v tekočini. Sodček se potem dobro zamaši in postavi do pričetka prve slane v jako hladno klet. Na vsakih 30 litrov tekočine se dene kozarec kuhinjske soli, potem se tekočina zavré, ter, predno se rabi, ohladi. Pridene se tudi vsakim 15 litrom tekočine pol kila ržene ali pšenične moke, kar da jabolkam kisel okus. Včasih se pridene tudi nekaj medu ali sladkorja in zmerom še kako korenčje, komne itd. Takó shranjena jabolka ostanejo celo leto dobra in postanejo slednjč lepo in malo pro-rnzao in imajo prijeten kisljat okus.

Žrtve morja. — Londonska pomorska oblast je objavila poročilo, iz katerega se razvidi, da se je lansko leto vtopilo na angleških ladjah 25.885 mornarjev in potnikov. Rešeno je bilo 9977 oseb.

Prva ruska mohamedanska doktorica z imenom Bibi Badyja Kutluzarova zvršila je te dni svoje izpite na petrograjskem vseučilišču z odliko. Odpotovala je na svoje mesto v Kasimor.

Velika zapuščina. — Udova rektorja montpellijerskega vseučilišča gospa Bouisson zapustila je posestvo, vredno 1.540.000 frankov gotovega denarja, zdravilski fakulteti, 100.000 frankov bogoslovski fakultati in 100.000 frankov njeni rojstni vasi Mangulo za dobrodelne namene.

Švicarske dijakinje. — Švicarska vseučilišča obiskuje 432 dijakinj, mej temi 219 tujk, sosebnno Rusinj in Nemk; malo jih je iz drugih krajev, n. p. iz Amerike. V obče so se slušateljice posvetile največ zdravilstvu.

Koliko škode uzročujejo štrajki. — Francoski list „Figaro“ je preračunal, koliko škode je uzročil zadnji veliki štrajk rudarjev v departementu Pas de Calais. Delavci izgubili so 5.800.000 frankov, lastniki premogovih jam 4.950.000, skupaj je stal štrajk 10.750.000 frankov.

Smrt z elektriko. — Iz New - Jorka poročajo, da so te dni usmrtili s pomočjo elektrike morilca Foy-a. Nesrečnež stopil je ob 11 uri 47 min. v sobo, kjer so ga imeli usmrtiti, s sv. razpelom v roki, ter se dal brez upora privezati na električni stol. Foy umrl je že po 46 sek. brez vsakega krika in zvijanja. Električni tok imel je 1.640 voltov moči.

Razbojniki v Ameriki. — Osebnni vlak bil je na poti med Little Rock in St. Luis v Olifantu 3. t. m. od nekaj maskiranih razbojnikov oropan. Roparji so umorili spredvodnika in oropali potnike. Isti dan ponesrečil se je napad neki drugi roparski četi.

Dobrosrčen razbojnik. — Pred nekaterimi dnevi ujeli so italijanski orožniki slovečega razbojnika Abata, katerega so dolgo let zamašili iskali. Zadnji čin tega „junaka“ je bil sledeči: Mož je bil prisilil nekega trgovca, da se mu je odkupil s 3000 lirami. Ko je razbojnik izvedel, da si je trgovec denar izposodil in se zavezal, plačevati 36% obresti, vrnil je trgovcu denar, napadel njegovega oderuha in ga prisilil, da mu je dal 3000 lir. Pa naj kdo reče, da laški razbojniki niso dobrega srca.

Izdajatelj in urednik A. Gabršček.
Tiska „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Zanesljivim

osobam, ki so zmožne pisave, ponuja se z novim letom 1894 pri velikem, jako razširjenem zavodu dober zaslužek.

Vprašanja pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „zanesljivost“ uredništvu tega lista.

Gostilnica!

Via Municipio št. 9
Ang. Boik,
priporoča se Slovencem. Toči izvrstna vina in dobro pivo. — Posebno izborna je kuhinja in sprejema po nizki ceni naročila na kosilo in večerjo. — Svoji k svojim!

Vinske sode

vsake velikosti od 2 do 30 hektov proda
Franc Cvek
v Kamniku na Kranjskem

Josip Mozetič
trgovec z jstvinami v Gorici.
Rabatišče 1. — na starem trgu 7. (sv. Ant.)
Naznanjam svojim rojakom v mestu in na deželi, da imam v Gorici dve dobro založeni prodajalnici z vsakovrstnim jedilnim blagom.
Postrežba točna; cene zmerne. Z dežele se naročila točno izvršujejo.

Zahvala.

Dne 15. okt. t. l. zgorel mi je moj pri banki „Slaviji“ zavarovani kozolec. Glavni zastopnik blagor. gosp. Ivan Hribar iz Ljubljane prihitel je takoj po obveščanju na lice mesta, je škodo pregledal in prav vestno preccnil. Prisodil mi je primerno odškodnino tudi za drugo le po gasilcih nekoliko poškodovano poslopje in je tudi tim pripoznal primerno nagrado. Za vse to, kakor tudi za točno izplačilo odškodnin se mu tem potem toplo zahvaljujem in slavnemu občinstvu najiskrenejše priporočam ta vesten, pošten, točen in soliden slovanski zavod.

Čepovan, dne 12. 11. 1893.

Anton Kofol,
veleposestnik

Novine Franc,

mizarski mojster, ima svojo delavnico v Ozki ulici (Via Stretta) v Gorici št. 1. Priporoča se slovenskim rojakom.

Andrej Jakil, tovarnar usnja v Rupi ima svojo prodajalnico v Gorici na levem voglu s Kornja v Gosposko ulico. Usnje na podplate vseh vrst prodaja po zmernih cenah. Enako druge potrebščine za čevljarje.

Jernej Kopač, na Solkanski cesti 9. izdeluje vsakovrstne voščene sveče, in vseh vrst medeno pecivo. V Gorici prodaja te sveče Anton Koren, trgovec s porcelano in raznovrstnim posodjem, v Gosposki ulici.

Franjo Jakil

tovarna kož v Rupi p. Miren in zaloga usnja v Gorici Raštel št. 9.

Jožef Novič, krojač v Gosposki ulici številka 16.

Anton Jerkič, fotograf preseli se že ta teden na Travnik št. 11 poleg školijske kapele zadej v vrtu prvo nadstropje. „Atelier“ bode elegantno napravljen, kjer bo čez zimo zakurjeno.

Ivan Drufa

na Travniku, ima bogato zalogo vsakovrstnega usnja ter raznega orodja in potrebščin za čevljarje. Prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ za veliko vojašnico na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina in ima Domačo Kuhinjo. Cene prav zmerne.

Anton Obidič

čevljar v Semeniški ulici št. 4. se preporoča Slovencem v mestu in okolici za blagohotna naročila.

Ivan Kavčič

veletržec na Kornu ima zalogo Steinfeldskega Piva, v sodčkih in steklenicah ter žita, moke in otrobij.

Franc Jakil

na sredi Raštela št. 9 ima založnico usnja, katero prodaja na drobno in na debelo.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Anton Fon

v Semeniški ulici ima prodajalnice vsakovrstnih klubukov in kap ter gostilnico. Toči vedno dobra in naravna vina.

Društvena kréma.

Rojanskega posojilnega in konsumnega društva, poprej Pertotova, priporoča se najtopleje slavnemu občinstvu. Točijo se vedno izborna domača okoličanska vina.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krojač v Gorici, priporoča svojo veliko zalogo blaga za vse. kakor tudi gotovih oblek. Dalje: sragee, spodnje hlače, zavratnice, civilne, vojaške in uradniške ovrtnike, sablje z vso opravo, zlate in srebjerne zvezde, skratka: vse, kar je potrebno za gospodo vsakega stanu. Obleke po naročilih izdeluje točno in

Kavarni

„Commercio“ in „Tedesco“ v ulici Caserma, glavni shajališči tržaških Slovencev vseh stanov. Na razpolago časopisov v raznih slovanskih jezikih. — Za obilen obisk se priporoča Anton Šorli, kavarnar

Ad. Hauptmann

tovarnar oljnatih barv, firnežev, lakov in kleja v Ljubljani, ob vogalu Reseljeve ceste št. 41 v lastni hiši in filijala: Slonove ulice št. 10-12.

Ant. Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani (v hiši „Matiče Slovenske“) ima prodajalnico šolskih in drugih knjig ter vseh šolskih in pisarniških potrebščin.

Anton Koren

trgovec poleg gostilne „pri zlatem levu (al leon d'oro) v Gosposki ulici, prodaja razno lončarsko porcelanasto in stekleno blago, reže in vklada šipe v okna, reže in napravlja okvirje za zrcala in podobe.

Peter Birsa

gostilničar pri veliki cerkvi (Corte Caraveggia št. 4.) priporoča sl. občinstvu izborna domača vina, vedno dobro sveže pivo, domačo kuhinjo; postrežba točna.

Ivan Pečenko

veletržec z vinom (na debelo v Vrtni ulici št. 8 (poleg ljudskega vrta na desno) prodaja nad 56 litrov po najnižjih cenah pristna bela in črna vina, in sicer: vipavska, furlanska. — Zagotavlja dobro, pristno blago, točno postrežbo in nizke cene.

Franc Bensa

v ozki ulici št. 8 v Gorici prodaja vsakovrstno usnje, podplate, kopita, sploh vsa orodja in potrebščine za čevljarje. Zagotavlja dobro blago po zmernih cenah. Zato se sl. občinstvu priporoča za obilen obisk.

Ant. Jeretič

za veliko vojašnico v Gorici prodaja vse izdelke ki spadajo v šolsko in pisarniško rabo kot: papir, peresa, svinčnike, knjižice, knjige za upisovanje, itd. Pisanke in risanke iz dobrega papirja izdeluje v svoji delavnici, na kar se slavno učiteljstvo še posebno opozarja.